

käytetään veturista saadulla höyryllä. Tässä vaunussa on kaikki muutkin vehkeet. Itse puhelinlaitos on sijoitettu vierelseen vaunuun. Sähkövirta tulee sinne liiken mainitusta matkataravaunuista hyvin eristettyjen johtojen kautta.

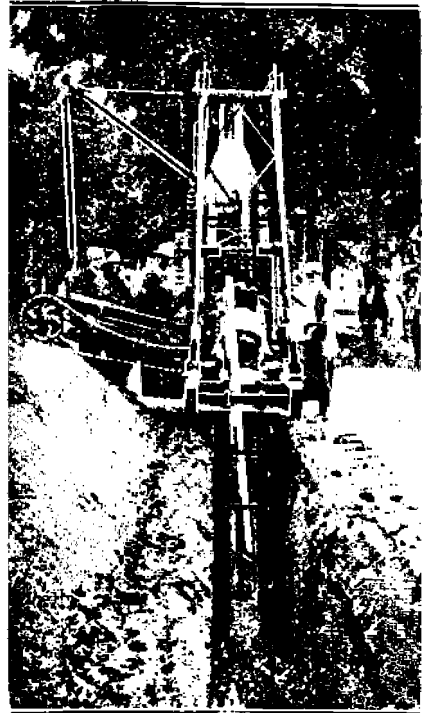
Tällä menetelyllä on jo aikaansaatu puhelu kiitävän pikajunan ja Binghamptonin, N. Y., aseman välillä, välimatkan ollessa 27 mailia. Pitteimmältäkin matkalta on yhteys aikaansaatu, mutta puhelu oli epäselvää.

Kokeilijat vakuuttavat, että jonkun ajan kuluttua voidaan matkustajajunasta jo vapaasti puhella pitkätkin matkoilta. Suunnittelevat rautatieasemille keskusasemia, josta johdetaan kaupunkien telefoonikeskuksiin johtolankoja. Näin saattaisivat matkustajat suorasti puhella junasta minne tahansa.

Ratapihalla on myös kokeiltu langattomalla telefoonilla. Kuten tämän kirjoituksen yhteydessä olevasta kuvasta huomaamme, on junamiehellä kädessään sateenvarjon tapainen laite. Ratapihan päävaihdepaikasta liikutetaan langattomalla hänelle rataa koskevia seikkoja. "Sateenvarjo" vastaanottaa sähkövirran ja tuo sanan miehelle. Tämä tietenkin tulisi suuressi helpottamaan vaihde miesten työtä, jos langaton telefooni tällä alalla saataisiin täysin tepsiväksi. Mutta tällä alalla kokeillaan vain "kokeeksi". Ainoastaan siinä tapauksessa, jos tämän keksinnön kautta yhtiön voittoja voitaisiin suurentaa ratapihoilakin käytettynä, ryhdyttänee sitä siellä toteuttamaan. Ensi aluksi tulee se vain herrasmatkustajien käytettäväksi.

Kokeilua toimitetaan "langattoman veturinkin" alalla. Kuvamme näyttää vaunulaitetta, johon on pinnotettu sähkölankoja. Pääteasemilta on jo voitu lähettää tähän vaunuun langattomalla sähkövirtaa, mikä panee

vaunun liikkeelle. Vaunu saadaan silloin pysähtymään, kun virta suljetaan.

Uusi ojaalkalvukone.

Tämän koneen käyttämiseen ei tarvita kuin kaksi miestä. Koneenohjaaja ja lämmittäjä. Jonkinlaiseen pyörälaitteeseen yhdistetyt "kourat" kaivavat hirvittävän nopeasti, kuljettain mudan muutaman jalan päähän ojasta. Minuutissa kaivetaan tämän koneen avulla neljä jalkaa ojaa, tehden sen viisi jalkaa syväksi ja kaksi jalkaa leveäksi.

Katsauksia

Asian toinen puoli.

Muutama kuukausi sitten julkaisivat jotkut belgialaiset puoluetoverit paljon huomiota herättäneen kirjelmän, jossa syyttävät muutamia Sak-

san sosialisteja siitä, että nämä olisivat Belgiassa käydessään lausuneet käsityksiä, jotka osottivat heidän täydellisesti kannattaneen Belgian valloittamista ja muita Saksan hallitus-

politikan rärkeimpiäkin ilmiöitä. Tästä kirjelmästä on aikoinaan tehty selkoa meidänkin lehdistämme.

Nyt ovat ne Saksan sosialistit, joita kirjoituksessa tarkotetaan, тов. Adolph Kösterin kautta Ruotsin sosialistipuolueen pää-äänenkannattajassa julkaiseet vuosineen, jossa selittävät, että heiltä on väärin syytetty. Tämä kirjoitus samalla on tyhjentävä selostus Saksan valtiopäivämiesryhmän kantaa puolustavien sosialistien mielipiteistä yleensä ja sen vuoksi kannattaa siihen tutustua, koska tähän asiin on etupäässä selostettu vähemmistöryhmän kantaa. Allaoleva selostus kannattaa tulla julkisuuteen senkin vuoksi, että se on ensimmäinen Saksan parlamenttiryhmän enemmistökantaa selostava kirjoitus, jota ei ole pilattu sosialistien korvissa niin oudolle kalukivilla isänmaallisuusfrauseilla ja ideologisilla selityksillä. Päinvastoin koetetaan tässä kutakuinkin tasapuolisesti ja materialistisen historiankäsitteksen valossa punnita asioita. Kirjoituksessa sanotaan:

"Tukholman "Social-Demokraten"-lehti on tammikuun 9 ja 11 p:nä julkaisut L'Humanite'n mukaan kahden belgialaisen puolueoverin selostuksen saksalaisten sosialistien matkoista Belgiassa. Sallittakoon sen vuoksi minulle yksityisenä puolueoverina, jolla ei ole mitään virallista asemaa puolueessa, vastata muutamiin kirjoituksen kohtiin.

MATKAN TARKOTUS.

"Viime syyskuussa, ja lokakuussa matkustin minä toverini, valtiopäivämies Nosken, kanssa Belgian läpi. Tätä matkaa emme tehneet Saksan puolueen enempää kuin Saksan hallituksenkaan puolesta. Tarkotuksemme oli seurata armeijan liikkeitä, mutta samalla tutkia, millä tavalla sota taloudellisessa, valtiollisessa ja siveellisessä suhteessa oli vaikuttanut maahan ja kansaan, voittajiin ja voitetuihin.

"Tämä matka ei ollut niitä kahden päivän huvimatkoja Belgian läpi, jollaisia hollantilaiset toverimme tuon tuostaakin ovat tehneet, ja joiden perusteella he ovat kevytmielisesti tehneet liian pitkäistä johtopäätöksiksi Belgian hetkellisestä tilasta. Sillä perinpohjaisuudella, joka "vihollistemme" lausuntojen mukaan on ominainen saksalaiselle rodulle, koetimme me, ajamalla edestakaisin sinne ja tänne, alituisesti keskustelemalla belgialaisten, saksalaisten ja puolueettomien kanssa, muodostaa itsellemme tosiperäisen kuvan Saksan armeijan vallassa olevasta Belgiasta, — niin tarkan ja puolueettoman kuvan kuin silloisissa oloissa oli mahdollista.

"Tällaisella matkalla luulimme palvelevamme totuutta. Ja Saksan puo-

luolehdissä sekä erikoisena kirjanakin julkaisemamme matkakertomukset ovat enclantilaistenkin, siis "vihollisten", taholta saaneet sen tunnustuksen, että ne ovat tyyneesti ja tasapuolisesti kirjoitetut.

KÄYNTI "KANSAN TALOLLA".

"Ollessamme Brysselissä katsoimme me velvollisuudeksemme käydä tapauksessa puolueovereitamme "Kansan Talolla". Me keskustelimme ensi aluksi vain Belgian työväen taloudellisesta asemasta, työttömyydestä, elatusmahdollisuuksista jne. Belgialaiset toverit L'Humanite-lehdessä julkaisussa kirjelmässään syyttävät meitä siitä, että me muka olimme läheisissä suhteissa saksalaisten kenraalilistaabin kanssa ja että me olisimme neuvoneet heitä alistumassa Saksan vallan alle. Tämän asian laita oli niin, että me belgialaisten toverien pyynnöstä lupasimme esittää heidän toivomuksiaan Saksan kenraalihallinnolle ja tapahtui tämä sen jälkeen kun he luopuivat ensimmäisestä ajatuksestaan itse keskustella saksalaisen kenraalikuvernöörin kanssa. Koska silloin vallitsi hyvin jännitetty suhde Brysselin pormestarin Maxin ja Saksan hallintoviranomaisten välillä, ajattelimme me, että olisi ollut helpompaa jos he olisivat itse neuvotelleet asiasta saksalaisten kanssa, etenkin kun tila vaatii kirjellisiä toimenpiteitä. Kansalliskunnallista syistä he kuitenkin kieltäytyivät itse neuvottelemasta ja olen hyvilläni voidesani sanoa, että toverini Noske sai Belgian työläisten toivomukset huomioon otetuiksi Saksan viranomaisten puolelta.

"Näin keskustellessamme, emme tietysti voineet sivuuttaa kysymystä siitä traagillisesta asemasta, johon me samoin kuin hekin sodan kautta sosialistien olemme joutuneet. Belgialaisten tekemien kysymyksien — huomatkas, heidän kysymyksiensä johdosta eikä sinukaan meidän omasta alotteestamme. — tuli esille myöskin Saksan sosialistien valtiopäivämiesryhmän suhtautuminen sotavarojen myöntämiseen. Meillä itsellämme ei ollut mitään aihetta ottaa keskusteltavaksemme Belgian ja Saksan välistä valtiollista suhdetta, koska meillä enempää kuin heilläkään ei ollut käsillä riittävästi aineksia, joiden perusteella olisimme voineet lausua edes osuupulleen arvoste-luja tärkeistä kysymyksistämme. Mutta me emme voineet vaijeta kun puolueemme edustaja syytettiin kansainvälisen liikkeen pettämisestä ja kaikella kunnioituksella voitetun kansan edustajien kärsimyksiä kohtaan me emme voineet vastaväliteltä sulattaa sotamiestemme solvaamista, joista omat

puoluetoverit muodostavat suurimman ja parhaan osan.

"Mitä sitten tulee meidän lausumme poliittisiin mielipiteisiin yleensä, niin olivat ne, aivan kuin koko matkammekin, aivan yksityistä laatua. Samoin ovat allaolevat lausunnot yksityisiä lausuntojamme, mutta me voimme kyllä vakuuttaa, että Saksan puolueen valtava enemmistö on niiden kannalla.

YLEINEN ARVOSTELU.

"Ensinnäkin tulee meidän huomauttaa, että belgialaisten toverien selostus lausumistamme mielipiteistä ei millään muotoa ole tasa-puolinen selostus Brysselissä tapahtuneesta keskustelustamme. Se on vääristelyjen ja mielikuvituksen tuotteitten sekoitus. Me kyllä olemme valmit myöntämään, että belgialaiset toverit, laatiessaan tuota selostusta, elivät suinkaan tahtoneet ilkeämieleisesti luoda siihen saksalaisvähemmistöä luonnetta. Tahdomme otaksua, että vääristelyt ja mielikuvittelliset väitteet johtuvat heidän kärsimyksistään ja siitä intohimoisesta rakkaudesta, jolla he ovat koettaneet puolustaa isänmaataan. Me tunnemme mitää suurinta kunnioitusta tätä heidän kiintymystään kohtaan. Mutta sallikoot he silloin, että mekin saamme olla kiintyneitä maahamme, niinkuin hekin ovat omaansa.

"Saksassa on junkkeriluokkia ja Preussissa on kolmiluokkainen vaalijärjestelmä, — Belgiassa on pappisvalta eikä mitään järjestynyttä yhteiskunnallista lainsäädäntöä. Mutta eivätkään urhoilliset belgialaiset sotilaat hyökänneet Saksan armeijan kimppuun puolustaakseen tällaista Belgiää. He puolustivat sitä Belgiää, joka heille on hyvä, elinvoimaista, tulevaisuuden Belgiää. No, niin. Meldänkään maamiehemme eivät vuodata vertansa sankurilllissa taistelussa koko maailman suurinta ylivoimaa vastaan junkkerivallan Saksan puolustamiseksi. He puolustavat sitä Saksaa, josta he odottavat hyvää, elinvoimaista, tulevaisuuden Saksaa, sitä Saksaa, jota tekin, muut puoluetoverit, niin usein olette kiittäneet. Me emme taistele senkään puolesta, että tämä Saksa saisi ylivoimallan Euroopan yli, vaan sen puolesta, että se vastaisuudessaakin, taloudellisten ja henkisten voimiansa kasvavassa saisi myötävaikutta aseellisen ihmiskunnan sopusoinnun luomiseen, joka on yhteistulos kaikkien kansojen sivistyselämästä.

"Tältä käsituskannalta lähtien koet takaamme tyynesti torjua belgialaisten toverien syytöksiä meitä ja puoluetamme kohtaan.

"Belgialaiset toverit antavat ymmärtää, että Noske ja minä alisimme puolustaneet Belgian taloudellista ja sotateknillistä yhtymistä Saksan valtion. Tämä väite on aivan perätön ja me jyrkästi torjumme sen.

"Tapaasimme belgialaisia tovereitamme kolme eri kertaa, kaksi kertaa mainitsemiemme taloudellisten kysymysten keskustelemista varten ja kolmannen kerran ystäväliisessä seurustelussa eräässä kahvilassa. Tässä viimeisessä tilaisuudessa esitti eräs belgialainen toveri minulle kysymyksen, mitä tästä edes tulisi tapahtumaan Belgialle. Minä vastasin hänelle, että mikäli minulle on tunnettua, ei yksikään vastuunalaisuutta omaava henkilö Saksan hallituksessa halua Belgiasta tehdä toista Elsass-Lothringenia, mutta että Saksan hallitus, jos saksalaiset voittavat, varmaankin suunnittelee jonkinlaista taloudellista ja sotateknillistä yhteistoimintaa Belgian ja Saksan välillä. Mutta me emme jättäneet pienintäkään epäilemisen syytä, etteikö Saksan sosialistipuolue ja sen mukana mekin, valtiopäivillä antamamme lausunnon mukaisesti, tulisi kilkkeästi vastustamaan kaikkea, peiteytintäkin anastuspolitiikkaa.

"Sitä vaikeampi on meille ymmärtää, kuinka belgialaisten kertomuksen laati ja on voinut panna suuhun, me seuraavat sanat: "Antwerpenistä tullaan tekemään satama Englantia vastaan aina valmistille sotilainvastolle". Tällainen väite olisi ollut mahdoton tosenkin vuoksi, että Antwerpen on Schelde-joen varrella, jonka suu on Hollannin alueella. Jollen tietäisi, että väitteet tekijät ovat puoluetoveritani, niin leimaisin vallan eri tavalla tällaisia ilmeisiä vääristelyjä.

"Me emme myöskään millään tavalla puolustaneet Belgian puolueettomuuden loukkaamista. Saksan sosialistiedustajat ovat parlamentissamme panneet vastalauseen sitä vastaan sodan alusta alkaen. Sosialistisena historioitsijana tiedän kyllä, että on lapsellista uskoa, että Englanti kävisi hävityssoitansa Saksaa vastaan Belgian loukatun puolueettomuuden vuoksi. Mutta Saksan sosialistit kyllä ottavat silti hyvinkin vakavalta kannalta Belgiää vastaan tehdyt vääryydet, joka ilmenee siitäkin että valtiopäiväryhmämme on näinä päivinä jälleen uudistanut vastalauseensa Belgian puolueettomuuden loukkaamista vastaan, huolimatta siitäkin, että sillä välillä on julkaistu asiakirjoja, joista käy selville, että Belgia ennen sodan alkamista oli salaisissa sotasopimuksissa Ranskan ja Englannin kanssa. Me olemme näin menetelleet, samalla kertaa kuin raaskalaiset puoluetove-

rimme kahden sosialistisen ministerin johdolla ovat vastaan panematta sallineet edustajankamariissaan puhua kostoista, valloituksista ja Saksan hävittämisestä. Ja kuitenkin syytetään meitä kansojen oikeuksien halveksumisesta.

"Onpa menty niin pitkälle, että on leimattu Saksan sosialisteja näyttelijöiksi, jotka kongresseissaan ovat äänestäneet pienten kansojen oikeuksien puolesta, mutta kuitenkin koko ajan muka tietäneet, että Saksan armeija, sodan puhjetessa Saksan ja Ranskan välillä, ensi tölkseen hyökkäisi Belgiaan. Tällainen syytös on ihan muodoton. Onhan itsestään selvää, että Saksassa ei kukaan, kenraalistaabla lukuun ottamatta, tiedä mitä armeijan ylljohtajat aikovat tehdä mahdollisen sodan puhjetessa. Kenraalistaablen tapana ei ole antaa julkisuuteen tällaisia alkumursia. Me sosialistit tiesimme ainoastaan sen, että jotkut sotilaskirjailijat suosittelivat tällaisessa tapauksessa Saksan armeijalle, että se kulkisi Ranskaan Belgian kautta, aivan samalla tavalla kuin jotkut englantilaiset ja ranskalaiset sotilaskirjailijat ovat suosittelleet Englannin ja Ranskan armeijalle samallaisia menetelytapoja. Tämän tiesivät eivät ainoastaan Saksan sosialistit, mutta kaikkien muittenkin maitten sosialistit, jotka tapasivat ottaa selvän tällaisistakin kysymyksistä. Mutta mitä kaikella tällä on tekemistä Saksan sosialistipuolueen periaatteellisen kannan kanssa? Siinäkin tapauksessa, että Saksan kenraalistaabi olisi edeltäkäsän ilmoittanut aikomuksensa kulkea Belgian läpi, niin Saksan sosialistit silloin, ja juuripa silloin, olisivat kaikella volmullansa esilintyneet pienempien valtioiden oikeuksien puolustajina.

VIELÄ OIKAISUJA.

Samaa luonnetta kuin edellämainitut ovat myöskin muut belgialaisten toverien meihin kohdistamat moitteet. Niinpä väittävät he muun muassa, että me keskustelussamme olisimme käyttäneet häpeämätöntä lausuntoa sanomalla heille seuraavasti: "Te olette itse syyppää onnettomuutenne. Olette antaneet sotajoukkomme rauhassa kulkea maanne läpi. Silloin olisimme antaneet teille ei ainoastaan runsaan vahingonkorvauksen, mutta myöskin meidän hyvän työväenlainsäädäntömme."

On selittämättäkin selvää, että me emme sanoneet mitään sellaista. Me kyllä puhuimme Saksan työväenlainsäädännöstä, mutta aivan toisessa yh-

teydessä. Kun belgialaiset toverimme, nojuutuena jyrkkään hallitusvastaiseen kantaamme rauhan aikana, kysyivät meiltä, kuinka on mahdollista, että me, jotka niin tarmokkaasti olemme taistelleet taantumuskSELLISTA hallitustamme vastaan rauhan aikana, nyt olemme valmiit tukemaan sen sotasuunnitelmia, niin vastasimme, että Saksaa emme puolusta junkkerihallituksen maana, vaan edustaa se meille monikymmenvuotisen luokkatyömme tärkeää ja työvälle välttämättömiä tuloksia, joita emme voi emmekä halua vaihtaa. Me viittasimme heille siihen, toltasiin, että Saksa on maailman voimakkein työväenliikkeen maa, siellä on suurin sosialistinen liike ja tämä työväenliike on viime vuosien kuluessa muuttanut maan yhteiskunnallisia oloja niin suurella mittakaavassa, että jos todellakin, kuten uskoimme, tätä maata uhkasi vaara joutua Venäjän taantumuskSELLISEN hallitusvallan alaiseksi, niin katsoimme, että se merkitsisi tuhoja kaikille meidän työväensuojeluslaeillemme ja meidän yhteiskunnalliselle lainsäädännöllemme yleensä, jonka vuosien kuluessa olemme suurilla ponnistuksilla purittaneet esille. Me viitattiin siihenkin, että saksalaiset työläiset mieluummin pitävät omat yhteiskunnalliset lakinsa kuin Belgiassa olevat. Mutta me emme sanallakaan ilmaiseet Belgiaan tukeutumisen hyväksymistä tai neuvoneet belgialaisia siihen alistumaan. Me emme sanoneet, että belgialaisten olisi pitänyt antaa sotajoukkomme kulkea maan läpi. Minä kysyin seuraavan kysymyksen belgialaisilta tovereiltani: Kun Liegen kaupunki oli valloitettu ja Saksan joukot tulivat Ranskaan, kun Belgian urhoollinen sotajoukko oli pakotettu perääntymään yllivoiman edestä ja kun Saksan hallitus silloin toisen kerran tarjosi rauhan, luvaten ylläpitää maan riippumattomuuden ja itsehallinnon, oliko sinä hetkenä Belgian tovereille mahdollista, katsoen asiaa proletariaisen luokkapoliittikan kannalta, ottaa vastaan rauhan tarjous ja sen kautta pelastaa satojen tuhansien hengen.

Tiedän että viimeainittu kysymys ei ollut helposti vastattavissa. Esitin tämän kysymyksen sen vuoksi, että minuun tärisyttävästi vaikutti nähdä tämän kansan kärsimyksiä, kansan, joka on toki kaikista viattomin sodan

puhkeamiseen. Muistettakoon: minä en neuvonut mitään, minä ainoastaan kysyin. Enkä minä kysynyt tätä keuhkoihin porvarilta, minä kysyin sen työväen luokan edustajilta, ja vastaukseksi en saanut muuta kuin vetoamuksia "kansalliskunnian vaatimuksiin".

Silloin vastasin, se on totta, ja jokainen Saksan sosialisti olisi vastannut samalla tavalla minun asemassani: "kansalliskunnia" ei ole mikään proletarinen käsite, vaan se kuuluu porvarillisen ideologian alalle. Mekään saksalaiset emme hetkeäkään ole seisoneet kannallamme sen vuoksi, että olisi ollut Saksan "kansalliskunnia" kysymyksessä, vaan sen vuoksi, että me vilpittömästi uskoimme, että oli kysymys koko maailman työväenliikkeelle tärkein yhteiskuntakehityksen säilyttämisestä. Me oltimme kaikki vastanneet, että yksinomaan jonkun tietoperäisen "kansalliskunnian" vuoksi me emme tahtoisit uhrata satojen tuhansien työläisten elämää.

Kun me Saksan sosialistit ennen sodan puhkeamista kaikella voimalla koetimme tuivuttaa hallitusta, että se vaikuttaisi Itävallan hallitukseen olemaan härsyttämättä Serbian ja sen takana seisoneen Venäjän mielialaa ja saisi aikaan sovinnon hinnalla millä tahansa, niin me tiesimme varsin hyvin, että sellaisen sovinnon kautta Saksan "kansalliskunnia" olisi saanut kovan iskun. Mutta kun sota kuitenkin puhkesi, huolimatta vastaponnistuksista, niin, meillä silloin ei enää ollut kysymys "kansalliskunnista", militarismista tai imperialismita. Oli yksinkertaisesti kysymys sen maan taloudellisesta, historiallisesta ja valtiollisesta olemassaolosta, joka on meidän proletarisen vapaustalustelumme historiallinen perustus. Me tiedämmekin nyt varsin hyvin, että poliittisten vastustajaimme tarkoitus, jota kannattavat useat ulkomaalaiset puolueoverimmekin, on Saksan palottelemine ja sen itseinäisyyden hävittäminen.

OLKAAMME TASAPUOLISET KAIKILLE.

Belgialaisten toverien raportissa puhutaan vielä ranskalaisen ja saksalaisten sosialistien suhteesta sotaan ja arvostellaan sitä seuraavaan tapaan:

Ranskalaiset toverit ovat joutuneet rotan venäläis-ranskalaisen liiton vuoksi. Mutta he eivät ole vastuunalaiset sodasta, koska he ovat aina ankarasti vastustaneet tuota liittoa. Mutta Saksa militarisminsa kautta on aiheuttanut venäläis-ranskalaisen liiton ja sen vuoksi on vastuunalainen Ranskan toverien sekaantumisesta siihen. Saksan toverit ovat tosin rauhan aikana vastustaneet militarismia, mutta sodan aikana he puolustavat sitä ja senpäävuoksi ovat ranskalaiset hyviä puolueoverelta ja saksalaiset huonoja.

Haluun kysyä: onko mikään mielettömämpi kuin se ajatuksellinen ristiriita, joka ilmenee tällaisessa vertailussa.

Ensinnäkin on kokolailla rohkea se väite, että Saksan militarismi olisi aiheuttanut venäläis-ranskalaisen liiton. Niin yksinkertaisesti ei toki juokse historian lanka. Mutta tämä kysymys onkin aivan merkitykseltön. Otaksuokamme vaan, että niin olisi asianlaista. — mikä olisi sitten ero saksalaisten suhtautumisen maansa sodankäyntiin ja ranskalaisen menettelyn välillä? Ranskan sosialistit ovat vastustaneet venäläis-ranskalaista liittoa kaikin voimin, mutta turhaan, sota kuitenkin puhkesi ja Ranskan sosialistit lähtivät puolustamaan maata. Saksan sosialistit ovat kaikin voimin vastustaneet maansa militarismia, yhtä turhaan, sota kuitenkin puhkesi ja Saksan sosialistit lähtivät sotaan. Minkä logikan nojalla voisimme sanoa, että Saksan sosialistit olisivat menetelleet toisin kuin Ranskan?

Minkätähden Belgian toverit haukkuvat meitä raportissaan "kansallisdemokraateiksi?" Sähän meillä ole puolueovereita porvarillisessa ministeristössä, kuten Belgiassa ja Ranskassa. Meillä ei ole mitään puolueyhäisyyksiä, kuten Englannissa. Me olemme aina, päinvastoin kuin useat belgialaiset, ranskalaiset ja englantilaiset toverit, pitäneet mahdolltomana suurlakkoajatusa sodan puhjetessa ja tämä kantamme oll tunnettu. Miksi siis sanotaan, että me olemme pettäneet sosialistipuoluetta, mutta samaa ei sanota muitten maitten sotivista sosialisteista!

MILITARISMI ON KANSAINVÄLISEN.

Me Saksan sosialistit emme koskaan ole puoluista-

neet emmekä nytkään puolusta militarismia. Me olemme tietäneet, että militarismia on ei vaan Saksassa, vaan muuallakin. Belgiassakin oli militarismia, josta eräs belgialainen puoluetoveri, de Brouckere kirjoitti juuri ennen sodan puhkeamista, että se "kolminaisliiton painostuksen alla tulee yhä ahaamaksi.

Me olemme uskoneet, että ei ole mitään väliä, riehuuko militarismi maalla tahi merellä, se on yhtä tuhoava aina. Saksa on ennannut vuonna 1913 1,478 miljoonaa markkaa militarisminsa. Mutta eivätkö ne 1,570 miljoonaa, mitkä Englanti samana vuonna uhrasi armeijaansa ja laivastoonsa, edustakaan militarismia? Entäs Venäjän 1,752 miljoonaa ja Ranskan 1,202 miljoonaa? Eikö se olekaan militarismia? Eikö Itänskan militaristinen koneisto toimi aivan mallikelpoisesti, — jokainen sotamiehemme tunnustaa, että se on ehdottomasti voimakas ja etevästi johdettu.

Minä en ihmettele sitä, että porvarilehdistö sodan aikana on nostanut huodon erikoisesti Saksan militarismista. Mutta olisi voinut odottaa, että ulkomaalaiset puoluetoverimme olisivat pystyneet näkemään tämän humpuukin läpi. Militarismieiole enempiä saksalainen kuin ranskalainenkaan. Se on kansainvälinen. Sen vuoksi olemmekin juuri me kansainväliset sosialistit oikeutetut ja velvolliset taistelemaan sitä vastaan, mutta kaikkea militarismia vastaan, eikä vain joltakin sen ilmiötä. Luuleeko kukaan vakavasti, että jos liittolaiset voittavat sodassa, he sen kautta tulevat vähentämään sotavarustuksiaan?

Ja samoin on asianlaita imperialisminkin suhteen. Englannissa, Ranskassa, Belgiassa on imperialismia, siirtomaitten valloituspolitiikkaa, niin kuin on Saksassakin, Saksalla on siirtomaita tuntuvasti vähemmän ja uskallamme sanoa, että syynä siihen on sekin, että me sosialistit olemme kaiken aikaa tarmokkaasti vastustaneet Saksan tällaisia imperialistisia aikeita. Ellemme olisi sitä tehneet, niin mahdollista on, että Saksa tässä sodassa esintyisi paljon suurempana maailmanvaltana kuin se nyt on? Miksi siis haukutaan erikoisesti meitä imperialismin kannattajiksi.

Me ymmärrämme, että Ranskan ja

Belgian toverit ovat katkeria meitä kohtaan, kun eivät tahdo ymmärtää, että me vakavasti uskomme ja uskomme, että sodan tehtävä oli pelastaa Saksa Venäjän valloitus Hankkeista. Mutta niin katkeria kuin he ovatkin, niin rohkenemme kuitenkin odottaa heiltä tasapuolisempaa arvostelua. Sitä voi hyvällä syyllä antaa kansainvälisen sosialistiliikkeen osalle, joka aina on täyttänyt ja tulee täyttämään selvä kansainvälisiä velvollisuuksiaan kansainvälistä työväenliikettä kohtaan."

AMERIKAN SOSIALISTIPUOLUEEN RAUHANOJELMA.

Yhdysvaltain sosialistipuolueen kansalliskomitean kokouksessa toukok. 9—14 p. laadittiin seuraava ohjelma maailmanrauhan rakentamiseksi:

1) Rauhanehdot nykyisen sodan päättyessä on rakennettava seuraavien edellytysten perusteelle:

a) Ei mitään hyviksiä.

b) Ei mitään alueuovutuksia ilman että alueella asuva kansa siihen antaa suostumuksensa yleisdinestyksellä.

c) Kaikille ulkolaisen vallan alla oleville kansoille on annettava vaitiolinen itsenäisyys jos asianomainen kansa sitä vaatii.

2) Kansainvälinen liitto — maailman yhdysvallat.

a) Nykyisen salaisen diplomatin tilalle on asetettava kansainvälinen, lainsäädäntövallalla ja hallintovalloilla varustettu kansainvälinen kongressi, joka hoitaa kansainvälisiä asioita.

b) Kansainvälisten riitaisuuskien ratkaisemiseksi on asetettava erityinen valiokunta riitaisuuskien sattuessa. Valiokunnan antama päätös on toteutettava aseisiin vetoamatta. Esillä olleen kysymyksen tultua ratkaistuksi on tällaisen valiokunnan toiminta lopetettava.

c) Strategiset vesitiet, sellaiset kuin Durdanellien ja Gibraltarin salmet sekä Suezin, Kielin ja Panaman kanavat, ovat asetettavat kansainvälisen omistuksen ja valvonnan alaiseksi.

e) Valtameret ovat julistettavat puolettomiksi.

3) Aseiden riisuminen.

a) Yleinen aseiden riisuminen on toimeenpantava mahdollisimman nopeaan.

Yleistä aseiden riisumista odotella:

a) lopetettava aseiden ja ampumatarpeiden valmistus yksityistä voiton-saalistamista varten, aseiden ja ampu-

matarpeiden sekä sotatarpeiden lähettäminen yhdestä maasta toiseen, kieltävä.

b) Nykyään käytännössä olevaa varustelemista ei saa lisätä missään tapauksessa.

c) Myönnytyksiä sotatarpeisiin ei ole tehtävä missään muodossa.

4) Kansanvallan laajentaminen.

a) Salainen diplomaatia on poistettava ja kansainvälinen kansainvälisen poliittikan valvonta tilalle asetettava.

b) Yleinen äänioikeus myönnettävä, johon myöskin sisältyy äänioikeus naisille.

c) Teollinen kansanvalta.

Perinpohjaisia yhteiskunnallisia uudistuksia toimeenpantava joka maassa niiden taloudellisten epäkohtain poistamiseksi, jotka sotia aiheuttavat, rullaisia jotka asteettaisin johtavat teollisen ja kauppatoiminnan vallottamiseksi niiden edesvastuuttomien kapitalistien käsistä, jotka nykyään näitä hallitsevat ja siirtämiseksi kansan käsiin, yhteisesti johdettavaksi inhimillisten tarpeiden tyydyttämiseksi yhteistoiminnassa ja sopusolunussa, eikä kuten nyt kautta kilpailun ja sodien.

5) Viivyttelämättömät toimenpiteet.

Viivyttelämättä on toimeenpantava voimakas yritys kaikkien maiden sosialistipuolueiden välityksellä yhteistyön aikaansaamiseksi sosialistien, ammatillisesti järjestyneitten ja kaikkien todellisten rauhanharrastajien välillä yllämainitun ohjelman toteuttamiseksi.

* * *

Kansalliskomitean kokouksessa laadittiin myös Yhdysvaltain kansalle seuraava julistus:

Kansalaistoverit!

Amerikalaisen militarismin kavala propaganda on saanut voimakkaan kiihottimen säälimättömästi amerikkalaisten ihmishenkien hävityksestä, joka aiheutui seurauksena sotatoimista Euroopassa.

Sotaintoimen sanomalehdistö maassa toimii ahkerasti ja kiihkoisesti yrittäen kääntää kansan luonnollisen suuttumuksen raakamaiseksi koston ulvonnaksi. Lyhytnäköiset "patriotit" ja ammatti-militaristit kiihottavat kansalaistovereittensa mieltä ja sokaisevat heidän järkeään vetoamalla kansallisympyyteen. Asetehtailijain

tuhoina vaikutusvalta toimii tuhansien salaisten kanavien kautta, kiihottaakseen sotaista mielialaa, joka merkitsee sille liikettä ja liikevoittoja.

Tällä kansallisen kriisin vakavalla hetkellä Yhdysvaltain Sosialistipuolue antaa äänensä kuulua vakavana ja jyrkkänä vastalauseena tätä vaarallista ja rikoksellista kiihotusta vastaan ja julistaa loppumattoman vastustuksen militarismia ja sotaa vastaan. Ei mikään onnettomuus, kuinka hirtittävä liekin, ei mikään rikos, kuinka järkyttävä tahansa, oikeuta kansakuntien teurastamista ja maiden autioiksi hävittämistä.

Lusitanian hävittäminen ja satojen laivalla olleitten puolueettomien maiden kansalaisten, miesten, naisten ja lasten surmaaminen saattaa meidät lähemmäksi sodan petomaisuutta ja sen tulisi kiihottaa meidät yhä vakavampaan ja voimakkaampaan päätökseen silyttää rauha ja sivistys hinnalla millä hyvänsä.

Vanhat sotavaruukset ja sotilaalliset valmistukset johtavat ilmeisesti ja vastustamattomasti sotaan, niinkuin Europan kansojen traagillinen kohtalo on eittämättömästi osoittanut.

Me kehotamme Yhdysvaltain kansan ottamaan oppia toisella puolella Atlantin olevien veljemme onnettomasta kohtalosta ja vastustamaan kaikkia yrityksiä saada tämä maa kansainvälisten selkkausten, imperialismin, militarismin ja sodan vaarallisille poluille.

Me vetoamme erikoisesti Amerikan työläisiin ja kehotamme heidän vastustamaan sotaa ja kaikkea sotaan kiihottamista, käyttäen kaikki voimansa sitä vastustaakseen, sillä se on työväenluokka, joka maksaa sodan suunnattomat kustannukset, saamatta siitä mitään korvausta. Ne ovat työläiset, jotka etupäässä joutuvat sotilaiksi taistelutantereella ja antavat jäsenensä ja elämänsä uhriksi herrojen mielettömässä taistelussa.

Julistakaamme järkkähtämättömällä ja selvästi ymmärrettävällä päättävyydellä: "Ei ainoakaan työläisen käsiänsä tule nousemaan toisen maan työläistoverien surmaamiseen, eikä ihmisiä surmaavien sotatarpeiden ja aseiden valmistamiseen! Alas sota! Eteenpäin kansainvälistä rauhaa ja työläisten maailmanlaajaa solidaarisuutta kohti!"